

HEM | NE-BUTIKEN | KONTAKTA NE | HJÄLP? | SAJTKARTA | OM FÖRETAGET | KUNSKAPSPI

NE.se

Sök i NE

Översätt

[Avancerad sökning](#) | [Slumpordet](#)

Filosofi Geografi Historia Konstarter Matematik Människan Naturvetenskap Religion Samhälle Sport/Fritid Språk Teknik Världens folk

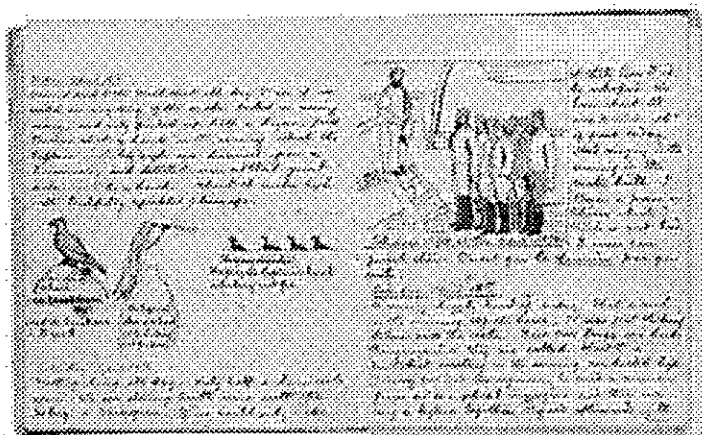
Bloggologi:

Bloggen — en informationsväg i tiden

av Lars Våge
bibliotekarie vid Mitthögskolans bibliotek

Bloggen är ett nytt och alternativt Internetmedium som har fått allt större betydelse under de senaste åren. Ännu så länge har bloggarna ett ganska begränsat utrymme i medierna i Sverige — med undantag av Svenska Dagbladet som nyligen skaffat sig den första ledarbloggen — och förmodligen har flertalet svenskar över huvud taget aldrig hört talas om bloggar.

En okänd ung irakier som använde sig av pseudonymen Salam Pax beskrev i en blogg situationen dag för dag inifrån Bagdad före och under kriget förra våren. Hans blogg blev så uppmärksammat att den brittiska dagstidningen The Guardian publicerade utdrag från den, och tidningen såg senare under 2003 till att den gavs ut i bokform under titeln *The Baghdad Blog*. Den utnämndes till årets viktigaste journalistiska dokument av en recensent i Journalistförbundets tidning Journalisten.

CHRISTIE'S IMAGES/EPA/SCANPIX
Så här kunde forna tiders loggböcker se ut. Denna fördes av författaren Conan Doyle när han var ombord på ett valfångstskepp 1882.

Nätloggbok

Det enklaste sättet att beskriva en blogg är att det är en webbplats med kortare artiklar presenterade i kronologisk ordning. Det är lite grand som en omvänd dagbok i cyberrymden där det senast skrivna hamnar överst.

Ordet blogg härstammar från det engelska ordet weblog, som på engelska brukar förkortas blog. I ordets ursprungliga betydelse ligger kanske genrens kärna — en loggbok från nätet. Samtidigt som bloggarna tipsar om intressanta webbplatser eller artiklar på Internet kommenterar de och säger sin mening om vad de hittat där ute.

Läs mer:

- [blogg](#)
- [Journalisten](#)
- [Informationssökning](#)
- [Internet](#)

Vad är bloggarna, dvs. bloggskribenterna, för slags människor då? Isaksson och Müller, författare till uppsatsen "Blogging - virtuella offentliga samtal", menar att det finns tre typer: kanalen, analytikern och debattören. En av de verkliga experterna på bloggar, Rebecca Blood, som skrivit den hittills bästa boken i ämnet, *The Weblog Handbook* (2002), lyfter fram bloggarnas roll som ett slags mediefilter. Hon menar att de som skriver bloggar egentligen inte kan kallas journalister, utan vad de gör är snarare att de filtrerar, värderar och spinner vidare på vad mediemaskinen spyr ut varje dag. Det talas ibland också om bloggarnas roll som *media watch dogs*. Det har t.ex. nyligen tagits upp av Olav Anders Øvrebø i essän "Vakthundarna biter på journalisterna".

Bloggosfären

På engelska kallas världen av bloggar och bloggare för *the blogosphere*, och denna blir allt större. Enligt NITLE Blog Census fanns det i slutet av 2003 mer än 2,1 miljoner bloggar. Av dessa beräknades ungefär 1,3 miljoner vara engelskspråkiga, medan det fjärde största bloggspråket är intressant nog farsi, som talas i Iran. I en artikel i *Business Week* från augusti 2004 påstås det i stället att det bara finns 20 000 bloggar. Vem ska man egentligen tro?

För den som är nyfiken på vad bloggarna skriver om finns det flera webbplatser som samlar s.k. metadata om bloggarna och presenterar dessa i topplistor. Två sådana är Blogdex och Popdex som visar vad som är hetast för stunden på nätet genom att granska vad bloggarna länkat till för artiklar på Internet under det senaste dygnet.

En fråga många ställer sig är hur man ska kunna hitta fram till de mer allmänt användbara bloggarna bland allt navelskådande fragmentariskt dagboksskrivande som utgör lejonparten i bloggosfären.

Bloggkataloger

Hur praktiskt hade det inte varit om det funnits ett antal välstrukturerade webbkataloger där bloggarna var instoppade i klart definierade ämneskategorier. Det finns några försök åt detta håll, men tyvärr måste man konstatera att de inte har särskilt exakta indelningar.

Ämneskategorierna är för det mesta skapade, automatiskt eller manuellt, med utgångspunkt från bloggarnas beskrivningar av sina intressen, och de kan vara både många och långt ifrån varandra. Som vanligt när det gäller webbkataloger är det en god idé att inte bara bläddra i dem genom att klicka sig fram och tillbaka utan även använda sökrutan.

Svenska bloggar finns listade i Svenskt webbbloggindex och på weblogs.se. Roligt att besöka är också sweblogs.com, där man kan se vilka svenska webbloggar som uppdaterats senast.

De mest kända katalogtjänsterna med bloggar på nätet Syndic8 och Newsisfree. Problemet med dessa är att i den förra finns bloggarna sammanblandade med professionella nyhetswebbplatser och i den senare listas bloggarna visserligen separat men bara alfabetiskt.

Exempel på några bra bloggkataloger med ämnesindelning och sökmöjlighet är Blogarama och Globe of Blogs. Bäst fungerar kanske bloggkatalogerna när man vill söka efter något så väldefinierat som bloggar från ett visst land eller skrivna på ett visst språk. Då kan man använda dels Eatonweb Portal, som innehåller bägge möjligheterna, dels Blogwise, som har landsindelning.

Bloggmotorer

Sökmotorer har speciella s.k. spindelprogram som samlar in webbsidorna

automatiskt. Det har ganska nyligen börjat dyka upp sökmotorer som specialiserat sig på bloggar eller ibland på både bloggar och nyhetswebbplatser. Det bästa sättet att använda dessa är att helt enkelt söka på det som man verkligen är intresserad av. Av träfflistorna kan man vanligen snabbt utläsa två saker: hur mycket det skrivs om det man söker efter och vilka bloggar som gör det.

Ibland kan man behöva specificera sig genom att lägga till extra sökord. Den första sökmotorn som indexerade bloggar i större utsträckning var Daypop, som dök upp 2001. I Daypop indexerades både bloggar och nyhetswebbplatser, men man kan från början begränsa sin sökning till bloggar. Om man hittar fram till en bra blogg kan man också använda Daypops funktion Blogstats för att hitta bloggar med likartat innehåll.

I dag finns det en handfull bra sökmotorer för bloggar. Bland dessa är särskilt Feedster, Technorati och Bloglines värda att prova på. Eller varför inte Waypath med vars roliga buzz-o-meter man grafiskt kan studera hur användandet av olika ord fluktuerat under de senaste månaderna.

Blogglänkare

I bloggösfären är det, precis som i de flesta andra sfärer, vanligt att man uppskattar likasinnade bloggare som man hyser respekt för. Därför citerar eller länkar bloggare som är intresserade av samma saker ofta till varandras bloggar.

Hittar du en bloggare eller en blogg med flera författare som du tycker är särskilt bra kommer du efter ett tag att hitta fram till dessa andra bloggar som kanske berör liknande ämnen och som har god kvalitet. Förmodligen kommer du att hitta favoriter bland dessa. Vissa bloggare förenklar denna process för dig genom att ha en lista över sina egna älsklingsbloggar i en länksamling, som kallas *blogroll* på engelska.

Bloggrollen brukar finnas till vänster eller höger om den centrala del där bloggarna skriver sina daterade texter. Ganska snart kommer du att på detta sätt kunna få en överblick över den lite trängre bloggösfär där man skriver om ämnen som intresserar just dig.

Ofta finns det ett fåtal bloggar som erbjuder ett verkligt bra innehåll av primärt intresse och ett lite större antal bloggar som mestadels länkar till och/eller kommenterar de viktigaste bloggarna. Dessa brukar sällan ha bloggrollar, medan de sekundära bloggarna däremot brukar ha omfattande sådana varför de är bra nav att besöka för att hitta till de viktigare.

Bloggsyndikat

En förkortning som man ständigt stöter på i bloggvärlden är RSS. Exakt vad detta betyder finns det flera uppfattningar om, men den som säger mest är *really simple syndication*. RSS är helt enkelt ett smart sätt att sprida vad man skrivit till andra webbplatser dvs. att syndikera sitt innehåll. I bloggvärlden är det nästan alltid så att man gör detta gratis.

De professionella nyhetswebbplatserna har i allt större utsträckning börjat använda RSS för att sprida sina rubriker över nätet. Därför har det dykt upp en ny form av webbläsare som kallas RSS Readers. Det fina med dessa är att de kan ställas in så att de med jämna mellanrum hämtar rubrikerna utan att man själv behöver göra något. För många Internetanvändare med stora informationsbehov och lite tid har dessa läsare blivit ovärderliga verktyg. Genom att skumma rubriker från bloggar som man hittar i sin RSS-läsare kan man hålla koll utan att ägna timmar åt att surfa runt.

En särskilt smart användning av RSS-läsarna kan utnyttjas av dem som sökt efter något ord i en bloggsökmotor men inte fått någon träff alls eller som vill kunna

hålla koll på om det skrivs något nytt om det man sökt på. Då kan man göra på det här sättet: gör en sökning i en bloggsökmotor som erbjuder sökträffar i RSS-format (t.ex. Feedster eller Daypop) och skapa sedan en RSS-prenumeration på sökträffens RSS-adress.

Det sista kan förefalla som överkurs utom för de riktigt datorvana, men bloggarna kommer nog snart att höra till grundkursen för Internetbrukare.

Externa länkar: Svenska Dagbladets ledarblogg, bloggkatalogen [Blogarama](#), bloggmotorn [Feedster](#)

(Artikeln publicerad 2004-11-03)

© Nationalencyklopedin 2004 | Telefon (vxl) 040-665 47 50 | NE:s kundcenter 040-665 47 00 | [Upphovsrätt](#)